

Տ. ՀՈՒՍԻԿ ԱՐԵՂԱ ՍՄԲԱՏՅԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ՊԱՅՆՆԵ ՎԱՆՔՈՒՄ ՍԱՏՈՒՅՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(9 հունիսի, 2024 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

«Զողորմութիւն կամիմ, եւ ո՛չ զգոն»
(Մատթ. ԺԲ. 7):

Սիրելի՛ հավատացյալ քույրեր եւ եղբայրներ, այսօրվա խորհրդածու-
թյան նյութը ավետարանական հայտնի մի դրվագ է, որը Մատթեոսի
ավետարանի ԺԲ. գլխից է (1–7): Ավետարանիչը պատմում է, որ Հիսուս
շաբաթ օրն իր աշակերտների հետ անցնում էր ցորենի արտերի միջով:
Աշակերտները քաղցած էին, ուստի ցորենի մի քանի հասկ պոկելով՝
տրորեցին ափերի մեջ եւ կերան: Հավանաբար մոտակայքում փարիսեցի-
ներ կային, որոնց աչքից չվրիպեց այս եղելութիւնը: Եւ քանի որ նրանք
մշտապես առիթ էին փնտրում Փրկչի որեւէ զանցառութիւն հայտնաբե-
րելու եւ հանդիմանելու համար, անմիջապէս արձագանքեցին՝ ասելով, թե
քո աշակերտները անում են մի բան, որ շաբաթ օրն անել օրինավոր չէ:

Փարիսեցիները չմեղադրեցին աշակերտներին այն բանի համար, որ
նրանք ուտում էին իրենց չպատկանող հացահատիկներից, այլ շաբաթ
օրը հասկեր պոկելու եւ ձեռքի մեջ մանրացնելու համար, ինչը, նրանց
կարծիքով, շաբաթի օրենքի խախտում էր: Շաբաթի օրենքն Աստված
տվել էր հրեաներին Եգիպտոսի ստրկութիւններից դուրս գալու ժամանակ:
Բացի այդ, շաբաթ օրը պահելը տասը պատվիրաններից չորրորդն էր.
«Հիշի՛ր շաբաթ օրը, որպէսզի սուրբ պահես այն» (Ելք Ի. 8): Աստված կա-
մենում էր, որ մարդը շաբաթ օրը հրաժարվի իր առօրյա գործերից եւ այդ
օրը նվիրի Տիրոջն անձնապէս հարաբերվելու եւ Աստծուն ծառայելու հա-

մար: Այդ օրը ոչ միայն հարուստների, այլև աղքատների ու ծառաների համար էր, որպեսզի նրանք նույնպես հանգստանային և կարողանային երկրպագել Աստծուն: Բայց փարիսեցիները, մոռանալով շաբաթ օրվա հիմնական նպատակը, բազմաթիվ կանոններ ու ցուցումներ էին սահմանել, թե ինչն է համարվում աշխատանք, և ինչը՝ ոչ: Համաձայն այդ կանոնների՝ այն, որ աշակերտները ձեռքերի մեջ մանրացնում էին հասկերը, համարվում էր աշխատանք և ըստ այդմ՝ շաբաթ օրվա խախտում:

Ի պատասխան փարիսեցիական մեղադրանքների՝ Հիսուս երկու օրինակ բերեց. Նախ՝ Տերը նրանց հիշեցրեց աստվածաշնչյան մի հայտնի դրվագ, թե ինչպես Դավիթը, երբ փախչում էր Սավուղ արքայից, քաղցած լինելով, իր յուրայինների հետ մտավ տաճար և կերավ այն հացը, որն իրավունք չունեին ուտելու. այն օրենքով նախատեսված էր միայն քահանաների համար (Ա. Թագ. ԻԱ. 1—6): Երկրորդ, Հիսուս հիշեցրեց, որ տաճարում քահանաները շաբաթ օրն ավելի շատ են աշխատում, քան սովորական օրերին: Եւ իսկապես, այդ օրը տաճարում շատ աշխատանք կար անելու՝ պետք է կրկնակի զոհաբերություն մատուցեին, պատրաստեին առաջավորության հացերը, զոհեր ընդունեին ժողովրդից, հոգ տանեին տաճարի մաքրության մասին և բազմաթիվ ծիսական հարցեր կարգավորեին: Բայց այդ ամենի համար նրանց ոչ ոք չէր դատապարտում:

Այս երկու հիշեցումներից հետո Հիսուս վկայակոչում է Օսէե մարգարեի խոսքերը՝ ասելով. «Ողորմություն եմ ցանկանում և ոչ թե զոհ» (Ովսէե Ե. 4)՝ այդպիսով հասկացնելով փարիսեցիներին, որ Աստված ցանկանում է անկեղծ ու մաքուր սիրտ, այլ ոչ թե հրահանգների ձևական կատարում: Փարիսեցիները կարծում էին, որ Աստված իրենցից զոհ է պահանջում, այսինքն՝ օրենքի բոլոր կետերի բառացի կատարում: Արդյունքում, նրանք արդարությունն ու բարեպաշտությունը գնահատում էին այն չափանիշներով, թե մարդն ինչքան երկար ու մանրամասն աղոթեց, ինչ հարուստ նվերներ մատուցեց և այլն: Սակայն Հիսուսի կողմից մարգարեական հատվածի վկայակոչումը ցույց է տալիս, որ Աստծու համար այդ հանգամանքները կարևորություն չունեն: Աստծուն ընդունել չէ այն, երբ ինչ-որ մեկը հարուստ ընծաներ է տալիս, բայց սրտում դժգոհում է դրա համար, կամ դատում է ուրիշներին, ովքեր քիչ են նվիրաբերում: Տիրոջ համար ընդունելի չէ, երբ մեկը ժպտում է իր մերձավորին, բայց դատապարտում և դավեր է նյութում նրա թիկունքում: Հակառակ դրան՝ Աստված ցանկանում է, որ մենք ցույց տանք մեր անկեղծ սիրտը՝

սիրո և ողորմության գործերի միջոցով, նույնիսկ անարժանների հանդեպ: Սա այն է, ինչն Աստծուն ավելի շատ է ուրախացնում, քան բոլոր ողջակեզներն ու ընծաները: Տերը կամենում է, որ իրական կյանքում մենք էլ ողորմած լինենք, ներենք ուրիշների թուլություններն ու թերությունները: Սակայն ողորմած լինել, բնավ չի նշանակում կեղծ մարդասիրությունից ելնելով՝ անտեսել ուրիշների մեղքերը: Ողորմած լինել նշանակում է չվնասել դիմացինին կործանարար դատապարտությանը, այլ օգնել հաղթահարել մեղքը, ուղղորդել ապաշխարության, որպեսզի հոգևորապես վերանորոգվի ու վերադառնա դեպի Աստված:

Այսպիսով՝ ի՞նչ է ակնարկում Հիսուս, երբ ասում է «Ողորմություն եմ ցանկանում և ոչ թե զոհ»: Քրիստոս ուզում է սովորեցնել, որ մենք երբեմն չենք կարողանում կարևորը երկրորդականից զատել, հասկանալ, թե ո՞րն է իրականում հոգու փրկության առաջնորդող իրողությունը և խորհուրդը, ինչպե՞ս կարող ենք հասնել դրան, և, առհասարակ, մեր կյանքում ի՞նչն է մեզ համար ամենակարևորը՝ պարզապես օրենքներ՝ պահել և ձևապաշտությանը տառապել, թե՞ հետևել հոգու փրկության նվիրական առաքինությանը: Քրիստոս սովորեցնում է մեզ և մատնացույց անում, որ ողորմություն անել՝ չի նշանակում միայն աղքատին դրամ տալ: Մեզ հաճախ թվում է, որ ողորմության գործերը նախևառաջ դրամական հարց են՝ գումար տալ կամ չտալ փողոցում խնդրող կարիքավորին, նորից պարտք տալ մեր հարևանին, թե ոչ: Մինչդեռ ողորմած սիրո հիմնական դրսևորումը՝ կարեկցող սերը մշտական զոհաբերությունն է սեփական ժամանակի, խաղաղության, հանգստի և հոգևոր ուժերի: Երբեմն շատ ավելի հեշտ է կողքի կարիքավորին գումար տալը: Այնուամենայնիվ, սիրո և իսկական ողորմության սխրանքը կլինի մարդու հետ պարզ զրույցը, պարզապես լսելով նրա երկար բողոքները, այսինքն՝ քո կյանքի մի հատվածը, քո ազատ ժամանակից նրան տրամադրելը, ով դժբախտ է ոչ այնքան այն պատճառով, որ գումար չունի կամ քիչ ունի, այլ հատկապես նրա համար, որ այս աշխարհում ոչ մեկին չունի, որ իրեն ուշադրություն դարձնի կամ հոգ տանի:

Ողորմություն անել՝ նշանակում է նաև ներել, հանդուրժել, խաղաղություն հաստատել և ապրել ներդաշնակ կյանքով, պատրաստ լինել հնարավորության սահմաններում օգնել դիմացինին: Հրեաները զոհեր էին մատուցում առանց հոգևոր ամբողջ խորհուրդը հասկանալու և դրա իմաստը տեսնելու, ընդամենը ծես կատարելով: Քրիստոս սովո-

րեցրեց, որ պետք է զոհը մատուցել ողորմությանը, որովհետև ողորմությունն է այն միջոցը, որ մեր կյանքում բացահայտում է Աստծու ներկայությունը, փաստում մեր հավատքն Աստծու նկատմամբ: Չէ՞ որ իրական սերը և հավատարմությունը ապացուցվում և փաստվում են զոհողության պատրաստակամությամբ և այն սիրով, որով կատարվում է այդ զոհողությունը:

«Ողորմություն եմ կամենում և ոչ թե զոհ» ասելով՝ Քրիստոս ցանկանում է, որ մեր զոհաբերությունը վերաճի գթասրտության, մեր կյանքը ձևականից ու ձևապաշտությունից վերափոխվի և կենդանի ու կենսունակ հարաբերություններ ունենանք Աստծու և միմյանց հետ: Եթե մեկ նախադասությամբ բնորոշելու լինենք, աստվածաշնչյան այս մեջբերման խորհուրդը, ապա կարող ենք ասել, որ ողորմած լինելը մեր կենդանի զոհաբերությունն է Աստծու առաջ:

Հետևաբար, սիրելի՛ հավատացյալներ, Աստված մեզանից ակնկալում է բարի սիրտ, ուրիշի ցավով և ուրախությամբ ապրող սիրտ և, որ ամենակարևորն է՝ իրական սեր մեր նմանի հանդեպ: Այս ճշմարտությունը սովորեցնելով՝ Քրիստոս մեզ տվեց ողորմության և բարի գործեր կատարելու բացառիկ հնարավորություն: Ուստի եկեք այս գիտակցությամբ լիարժեքորեն օգտագործենք աստվածային այդ շնորհը և հնարավորությունը, որը տրված է մեզ, սիրո և ողորմության գործերի մեջ հարատև ու հաստատուն լինենք՝ այդպիսով փաստելով մեր հավատն ու հավատարմությունը Տիրոջ հանդեպ և մշտապես Աստծու փառքը հռչակենք երկրի վրա՝ այժմ և միշտ, և հավիտյանս հավիտենից ամեն:

